

СЕНАТУ УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

Поводом жалбе кандидаткиње др Ванде Божић, изјављене 7.9.2018. године на одлуку Већа научних области правно-економских наука, 02-03 бр. 610202-3002/2-18 са седнице одржане 10.7.2018. године, о избору др Иване Марковић у звање доцента за ужу научну област Кривично право – предмет Кривично право, на Правном факултету Универзитета у Београду, Изборно веће Правног факултета Универзитета у Београду, на седници од 17. септембра 2018. године, у складу са чл. 27, ст. 3 Правилника о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника Универзитета у Београду, разматрало је жалбу и једногласно дало Сенату Универзитета у Београду следеће

МИШЉЕЊЕ

1. У жалби се најпре истиче да Веће научних области правно-економских наука у обзир уопште није узело наводе жалиоца изнете у претходном приговору, изјављеном на реферат Комисије о пријављеним кандидатима, којим је Изборном већу Правног факултета Универзитета у Београду предложено да донесе одлуку о утврђивању предлога за избор др Иване Марковић у звање и заснивање радног односа једног доцента за ужу научну област Кривично право – предмет Кривично право, и да недостаје ваљано образложење. Овај аргумент не стоји. Већа научних области Универзитета у Београду своје одлуке доносе на основу темељног претресања целокупне оцено свих навода изнетих у реферату Комисије, приговору и одговору на приговор, доступних не само члановима Изборног већа, приликом утврђивања одговарајућег предлога, односно члановима Већа научних области правно-економских наука Универзитета у Београду приликом одлучивања, већ и јавно доступних сваком заинтересованом лицу на одговарајућем линку (вид. <http://www.bg.ac.rs/sr/organi/veca-naucnih/sednice-prav-eko.php>).

2. Подносилац жалбе др Ванда Божић даље потенцира да предложени кандидат, др Ивана Марковић, има готово двоструко мање бодова (50,5) у односу на жалиоца (99,5), истичући да се ради о „вулгарном схватању института конкурса и механизма бодовања, који губе свој смисао у погледу избора најбољих кадрова, док овде преовлађују субјективни и навијачки приступ“. Тако се тврди да подносилац жалбе има јасну предност у погледу објављених радова категорије М20, будући да др Ивана Марковић има 2 рада, а др Ванда Божић има 5 радова. Тачно је да др Ванда Божић има више радова из ове категорије, али се и у том делу може направити квалитативна разлика. Наиме, ниједан од наведених 7 радова не припада категоријама М21-М23, већ су сви радови категоризовани као М24. Притом, од наведених 7 чланака само је један (рад др Иване Марковић, објављен у часопису „Српска политичка мисао“) званично категоризован као М24, према одговарајућој листи Министарства просвете, науке и технолошког развоја (у

време писања Извештаја комисије, последњој објављеној Категоризацији научних часописа за 2016. годину). Других 6 радова налазе се на листи часописа утврђених од стране Националног савета за високо образовање на предлог Универзитета у Београду, који се вреднују у процесу избора у звања наставника у пољу друштвено-хуманистичких наука на Правном факултету Универзитета у Београду ([http://bg.ac.rs/files/sr/univerzitet/univ-propisi/Pravni fakultet liste.pdf](http://bg.ac.rs/files/sr/univerzitet/univ-propisi/Pravni_fakultet_liste.pdf)). И у том делу треба указати на једну околност од значаја. Наиме, само др Ивана Марковић има рад са листе изричито наведених 49 *референтних* часописа. Реч је о једном од најугледнијих светских часописа („Zeitschrift für die gesamte Strafrechtswissenschaft“), што има нарочиту тежину, тим пре што се немачка (кривично)правна доктрина и иначе сматра упоредно најразвијенијом и најутицајнијом. С друге стране, свих 5 радова др Ванде Божић објављени су у часописима који су изједначени са категоријом М24 по основу њиховог *формалног* индексирања у бази Hein-online („Годишњак Академије правних знаности Хрватске“, „Зборник Правног факултета Свеучилишта у Ријеци“, „Зборник радова Правног факултета у Сплиту“, „Зборник Правног факултета Универзитета у Нишу“). Тако се, поред наведених хрватских часописа, ту налазе и два рада објављена у „Зборнику Правног факултета Универзитета у Нишу“, који је према категоризацији Министарства сврстан у (нижу) категорију М51. Стога, никаква јасна предност др Ванде Божић по овом основу не постоји.

У погледу приговора који указује на значајну разлику у бодовима, можемо приметити да је разлика по овом основу само привидна. Готово 2/3 радова др Ванде Божић (27 чланака) израђено је у *коауторству* (уз једног или два коаутора), што несумњиво квалитативно умањује укупан садржај који представља њен непосредан ауторски прилог. На другој страни, др И. Марковић није писала радове заједно са другим ауторима. Истовремено, на исказане научноистраживачке резултате по природи ствари утиче и одговарајући стваралачки стаж. У том смислу, др И. Марковић је пет година млађа, док је др Ванда Божић, изузев четири чланка (као и докторске дисертације и магистарске тезе), све остале радове (више од 30) објавила у 2016. и 2017. години, тако да је и др В. Божић у годинама противкандидаткиње имала мање радова. Иако то, како је Комисија образложила, није имало неки одлучан значај, с обзиром на то да се у зависности од животних прилика истраживач може посветити научном раду у различитој животној доби, упоређивање кандидаткиња је из разлога правичности морало да узме у обзир и ову околност.

Извештај Комисије је оправдано похвалио свестраност др Ванде Божић (магистеријум у области драмских уметности) и узео у обзир и чињеницу њен положен правосудни испит и радно искуство у хрватском правосудју. Такође, указано је да др В. Божић има нарочито значајно већи број радова у категорији оних саопштених на домаћем или међународном научном скупу, будући да је у последње две године учествовала на више од 30 научних и стручних скупова, углавном у региону, али и у Румунији, Украјини и Белорусији. Др И. Марковић је,

на другој страни, учествовала на скуповима у Италији, Немачкој, Летонији и Турској, али саопштења са тих скупова нису саопштена у целини или изводу.

3. У делу навода који се тичу наводног погрешног и непотпуно утврђеног чињеничног стања, можемо указати на следеће:

У жалби се у том делу најпре замера томе што је Комисија у реферату приказала само радове који се непосредно односе на област материјалног кривичног права, будући да због тога 5 радова подносиоца жалбе др Ванде Божић нису били описани. Аргумент да је довољно то што су ти радови „прошли потребне рецензентске процедуре“ не сврстава *a priori* неприказане радове у материју материјалног кривичног права, тим пре што су и ти радови на одговарајући начин бодовани, улазећи тако у научни опис кандидаткиње. Неприказаних пет радова више се баве питањима делатности државних органа (нарочито полиције и тужилаштва), и као такви представљају домен кривичног процесног права и криминалистике, предмета који се посебно изучавају на Правном факултету Универзитета у Београду, а за које није био расписан овај конкурс.

Један део примедба подносиоца жалбе др Ванде Божић тиче се запажања писаца реферата датих у приказима појединих њених радова, где се углавном замера то што у њима „изостају детаљнија излагања“, наводе се само неки „основни подаци“, „препричавају обележја“, или тек „набрајају стечајна кривична дела“. Такве опсервације се доводе у питање тврђењем да се ради о „паушалним оценама“. Оцене Комисије нису међутим биле паушалне, већ су представљале резултат свестране анализе и читања целокупног опуса обе кандидаткиње. Посао Комисије је и подразумевао оцену да се код неких радова излагање своди на препричавање неких елементарних појмова или правних норми, уз изостанак било каквог проблемског приступа. Уосталом, и код једног рада др Иване Марковић Комисија констатује да се само „штуро приказују обележја новоуведених кривичних дела“, тако да је у односу на обе кандидаткиње задржан критички приступ.

У односу на три рада подносилац жалбе др Ванда Божић замера то што Комисија констатује да се у списку литературе, издвојеном на крају чланка, наводе радови који уопште нису цитирани, указујући да су ови радови писани у АРАстилу, уз навођење коришћене литературе и у тексту и у попису. Комисија је у свом одговору на приговор прихватила ову примедбу, будући да омашком нису уочени наводи у основном тексту, изван фуснота, у којима су наведени само прописи. У сваком случају, Изборно веће је приликом одлучивања узело у обзир и ову околност.

У жалби се такође износи да више радова др Ванде Божић саопштених на међународним научним скуповима није адекватно бодовано, јер су састављачи реферата пренебрегли чињеницу да је у погледу ових радова достављено и позивно писмо на име. Овај разлог је делимично основан. Комисија је у погледу сличних радова била обавезна да коригује категоризацију коју је учинила сама кандидаткиња, која је сама вредновала ове радове као категорију М33. Комисија је код сваког наведеног рада, уз који је било достављено и позивно писмо, ту

околност навела, али је требало да учини одговарајућу разлику и у бодовању. С друге стране, Комисија је у корист кандидаткиње вредновала као М31 оне радове саопштене на међународном научном скупу, уз које није било приложено позивно писмо, а које је она сама подвела под ту категорију, иако је по истом критеријуму ту вероватно требало закључити категорију М33. Тих радова има једнак број као и оних уз које је било приложено позивно писмо. Уосталом, ако је у коначном збиру бодова Комисија негде ненамерно и учинила грешку, то не доводи у питање чињеницу да је у реферату јасно истакнуто да је у погледу учествовања на међународним и домаћим научним скуповима, као и у погледу укупног броја бодова подносиоцу жалбе др Ванди Божић свакако дата предност. То међутим не значи да је за предлог Изборног већа одлучно искључиво формално бодовање радова. За избор у наставно-научна звања прописани су одговарајући испуњени минимални услови, где бодовање радова треба да изборном телу пружи реалну слику о стваралачком прилогу свих кандидата. Већ је указано да готово 2/3 коауторских радова квантитативно умањује укупан садржај који представља непосредан ауторски прилог др Ванде Божић, што свакако релативизује формалну предност по овом основу.

У жалби се поставља и питање зашто се Комисија није осврнула на садржину приказа књига и превода др Иване Марковић, и констатује да су одабрани радови, с друге стране врло екстензивно приказани. Ова примедба не стоји. Чињеница да Комисија није приказивала све радове др Иване Марковић (њене преводе и приказе књига) ваљда говори о доследном спровођењу принципа да се читаоци реферата ближе упознају само са садржином *научних* радова (монографија и чланака) из непосредне материје предмета за који се бира. Да у осврту Комисије на радове кандидаткиња није било квантитативне разлике и некакве пристрасности по овом основу, може видети сваки читалац реферата.

У жалби се најзад указује да се у „у реферату Комисије не наводи чињеница да је др Марковић претходно престао радни однос на Правном факултету у Београду јер није у предвиђеном року одбранила докторску дисертацију, али су и поред тога њено име и слика и даље на официјелном сајту ПФ“. Нејасно је на какву се неправилност овде циља. За Комисију је било одлучно да кандидаткиње имају ваљано стечено звање доктора наука, независно од њиховог актуелног радног односа. Околност да са сајта Правног факултета још увек није скинуто име и слика противкандидаткиње ни у ком случају не значи да је она на неки начин била привилегована у изборном процесу. То што сајт Факултета у погледу састава наставника и сарадника у међувремену није усаглашен са стварним стањем, не подразумева да је Комисија због тога била пристрасна.

4. Подносилац жалбе др Ванда Божић указује да су повређена правила изборног поступка у делу који се односи на приступно предавање, указујући да нису били прихваћени њени разложни аргументи, везани за унапред одређену наставу на матичном факултету (Правном факултету Свеучилишта у Загребу), а о чему је наводно обавестила запослене у Кадровској служби, сугеришући наводно

злонамерно инсистирање члана Комисије, проф. др Наташе Делић, на заказаном термину. Ниједан од наведених навода не стоји. Чланови Комисије су сагласно својим обавезама и уобичајеној академској пракси одредили термин приступног предавања у пристојно време, које омогућава да заинтересовани кандидат аутомобилом чак и истог дана (из Загреба) допутује у Београд. То је сагласно Одлуци о извођењу приступног предавања на Универзитету у Београду („Гласник Универзитета“, бр. 195/2016 и 199/2016) учињено више од 8 дана пре његовог одржавања, у складу са предвиђеном процедуром. Штавише, управо на инсистирање кандидаткиње др Ванде Божић да ипак не може да дође у заказани термин, јер јој је возило на паркингу у Београду оштећено, а да нема других расположивих превозних средстава којима може доћи на приступно предавање, чланови Комисије су сагласно померили време његовог одржавања за 7. мај 2018. године. Нејасно је у чему се ту састоји повреда правила поступка, када је управо због разлога које је сама кандидаткиња навела, и у њеном интересу, померено одржавање приступног предавања. Управо је кандидаткиња др Ванда Божић све време у том смислу захтевала привилегован третман, нарочито инсистирајући да у обавештењу о одржавању приступног предавања (чл. 4, ст. 2 Одлуке) списак кандидата буде дат путем иницијала. Правила поступка наведене одлуке (нарочито јавно обавештавање на сајту високошколске установе, као и чињеница да се редослед излагања утврђује по азбучном реду) обавезују поступање Комисије, тако да сваки уступак једном кандидату може представљати разлог да и други кандидат приговори да постоји неравноправан третман.

Подносилац жалбе др Ванда Божић истовремено истиче да је поступак повређен и у погледу припреме предавања, будући да „након проблема око термина приступног предавања“ није била у прилици да обави консултације са Комисијом. Кандидаткиња др Ванда Божић ни у ком случају није била доведена у неравноправан положај у односу на другог кандидата. Кандидаткињама је унутар теме „Одмеравање казне“ била дата могућност да изаберу једну од понуђене четири велике подтеме („Ублажавање казне“, „Ослобођење од казне“, „Олакшавајуће и отежавајуће околности“, „Одмеравање казне за кривична дела учињена у стицају“), управо да би се посао припреме приступног предавања олакшао и растеретио. Чињеница да су кандидаткиње за своју тему самовољно нагласак ставиле на друге подтеме из области одмеравања казне („Одмеравање казне према српском и хрватском праву“ – др Ванда Божић, односно „Олакшавајуће и отежавајуће околности са нарочитим нагласком на кривично дело учињено из мржње“ – др Ивана Марковић) представља и један од разлога који је условио нешто ниже оцене кандидаткиња са приступног предавања.

Мишљење Изборног већа се поклапа са ставом Комисије да се одлучна разлика између радова кандидаткиња, која је и условила дати предлог, налази на *квалитативном* плану. Велики број радова др Ванде Божић, који је објављен у 2016. и 2017. години, предметне теме редовно врло сумарно приказује, уз типично навођење неких основних прописа из дате области, указивање на важније

међународне документе и представљање одговарајућих података из статистичких годишњака, без догматске обраде института и релевантне стране литературе. Вишеструко „прозивање“ у приговору и жалби члана Комисије др Наташе Делић, редовног професора Правног факултета Универзитета у Београду, за наводну злонамерност – сматрамо крајње непримереним уобичајеним академским правилима, тим пре што је подносилац жалбе највећи део своје академске каријере градила у другој средини (Хрватској). Не знамо да ли би такво обраћање и ничим заслужене оптужбе у односу на члана Комисије наишли на једнако непристрасан приступ и објективну оцену и када би неко ко је свој научни опус градио на Универзитету у Београду конкурисао на неком другом универзитету у иностранству, али смо сигурни да је до сада спроведени поступак на Правном факултету Универзитета у Београду и Већу научних области правно-економских наука, и у материјалном и у формалном делу несумњиво омогућио избор најбољег кандидата.

Имајући све наведено у виду, Изборно веће Правног факултета је мишљења да Сенат Универзитета, одлучујући по жалби др Ванде Божић, на одлуку Већа научних области правно-економских наука, 02-03 бр. 610202-3002/2-18 са седнице одржане 10.7.2018. године, о избору др Иване Марковић у звање доцента за ужу научну област Кривично право – предмет Кривично право, на Правном факултету Универзитета у Београду, жалбу у смислу чл. 27, ст. 5, тач. 2 Правилника о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника Универзитета у Београду **одбије** као неосновану, и тако **потврди** одлуку Већа научних области правно-економских наука о избору др Иване Марковић у звање доцента за ужу научну област Кривично право – предмет Кривично право, на Правном факултету Универзитета у Београду.

ПРЕДСЕДНИК ИЗБОРНОГ ВЕЋА

Проф. др Владан Петров